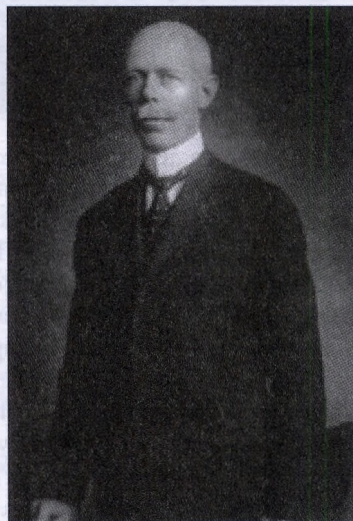

A magyar börtönügy arcképcsarnoka

„Maiorum gloria posteris lumen est.”
„Az elődök dicsősége fény az utódok számára.”

Finkey Ferenc
(1870-1949)

Finkey Ferenc a hazai börtönügy egyik legnagyobb alakja, aki meghatározó szerepet töltött be a klasszikus értelemben vett büntetés-végrehajtási jog megteremtésében, elismeretésében és tudományos értékek mentén való fejlesztésében.

1887-ben kezdte meg jogi tanulmányait a sárospataki református jogakadémián, majd Kolozsváron szerezte meg az egyetemi jogi végzettséget. Jogászai működését ügyvédjelöltként kezdte Poprádon és Sátoraljaújhelyen, azonban érdeklődése és habitusa rövid időn belül az elméleti munkásság felé irányította figyelmét. 1893-ban helyettes-jogtanári kinevezést kapott a Sárospataki Református Jogakadémiára, majd 1895-ben megjelent első jelentősebb munkája *„Az egység és többség tana a büntetőjogban „cimmel, mely alapjául szolgált magántanári habilitációjához a kolozsvári egyetemen. Sorozatban írta a kiváló szakkönyveket, tanulmányokat – mindösszesen 367 munkáról van szó – , melyek közül kiemelkednek az 1899-ben megjelent „A magyar büntetőeljárás tankönyve”, illetve az 1902-ben kiadott „A magyar büntetőjog tankönyve” című munkái. Korábbi nyugat-európai tanulmányutjainak hatására 1904-ben jelent meg első komolyabb börtönügyi tanulmánya, melyet a „Büntetési rendszerünk egyszerűsítése” címmel publikált, majd az 1905-ben Budapesten megrendezett VIII. Nemzetközi Börtönügyi Kongresszus munkájából aktívan és nagy sikerrel vette ki részét. Kiváló szellemi teljesítményei elismeréséül 1908-ban a korszak nagytekintélyű jogászai – báró Wlassics Gyula és Balogh Jenő – ajánlásával a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) levelező tagjává választották. Hivatalos kiküldöttként 1910-ben több mint, kéthónapos észak-amerikai tanulmányutat tett, mely során Magyarországot képviselte a washingtoni IX. Nemzet-*

sebei”(1932), a „Büntetéstan *problémák*” (1933) és a „*XX. század büntetési rendszerének reformkérdései*” (1935) című előadásait. 1935-ben koronaügyésszé nevezték ki. Magas színvonalú szakmai munka után 1940-ben vonult nyugdíjba. Munkássága elismeréseképpen a két világháború közötti korszak legmagasabb polgári kitüntetésével, a Magyar Érdemrend Nagykeresztjével tüntették ki, majd ugyanezen évben az MTA tiszteletbeli tagjává választották. Igazságügyi szolgálatának utolsó időszakában, 1942 és 1944 között, a Fiatalkorúak Budapesti Felügyelő Hatóságának elnöki tisztjét töltötte be. A háborús pusztítás következtében budapesti tartózkodása lehetetlenné vált, ezért visszaköltözött Sárospatakra, és méltatlanul nehéz körülmények között élte le utolsó éveit. Finkey Ferenc az igazán nagy emberekhez méltó gesztussal búcsúzott: végakarata szerint koporsóján csak felesége, Radácsy Erzsébet koszorúját engedte elhelyezni, minden más e célra szánt összeget a főiskolai diáksegély alapjára kért átutalni. 2000-ben adták ki az addig publikálatlan monográfiáját, mely „*A magyar büntetőperjogi tudomány háromszázados fejlődéstörténete 1614-1914*” címet viseli.

A magyar magister juris criminalis emlékét és nevét az Ügyészek Országos Egyesülete által alapított és adományozható díj, illetve a róla elnevezett büntetőjogi reformtársaság őrzi.

Pallo József

Irodalom

Köbödcz József: Finkey Ferenc élete és munkássága 1870–1949. Miskolc–Sárospatak. Felsőmagyarország Kiadó. 1995.

Kőhalmi László: Égető sebek. Emléksorok Finkey Ferencről, a büntetés-végrehajtási jogtudomány atyjáról. Börtönügyi Szemle, 2000. 4. szám, 111–116. o.